

Maoi **BANDOENG**

1939
A P R I L
JAARGANG 7
No. 4

GRAND HOTEL PREANGER BANDOENG

HOTEL MET DE MEEST MODERNE INRICHTING

**Alle kamers met eigen badkamer. Electriche liften.
Electriche koel- en vrieskamers. Electriche Wasscherij.
Groote Wijnkelder.**

Dagelijks Concert en Dansmuziek door het Preanger Orchest.

TOURIST OFFICE **ETB** „DENIS“ GEBOUW
TELEFOON 2001.

KOOP

Distinctie...

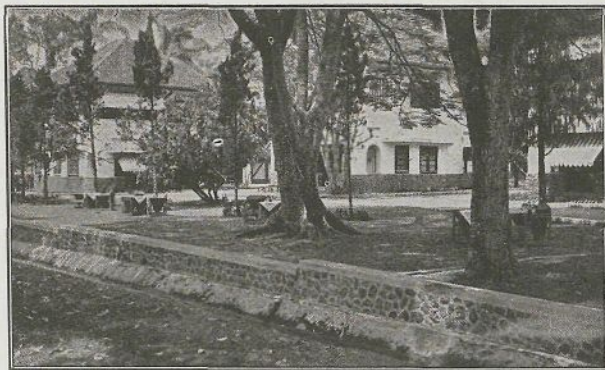
KOOP EEN

Oldsmobile!

N.V. PREAMU
IMA-SERVICE

Papandajanlaan 2, BANDOENG
Tel. 1780 en 1781.

R U S T I G

SCHITTERENDE LIGGING

FLAT-COMPLEX
„Olcottpark“

BANDOENG
J A V A
N.O.I.

C H I Q U E .

RUIME FLAT-GEBOUWEN

E E N H O M E .

SMAAKVOLLE INRICHTING
VLOTTE BEDIENING
GERENOMMEERDE TAFEL
FIRST CLASS SERVICE

and last but not least...

GEMATIGDE PRIJZEN

GEZELLIGE INTERIEURS

Mooi Bandoeng

OFFICIEEL ORGAAN VAN DE
VEREENIGING „BANDOENG VOORUIT”.

REDACTIE : Dr. L. v. d. Pijl en M. A. J. Kelling.

APRIL 1939

No. 4

JAARGANG 7.

DOEL DER VEREENIGING.

De Vereeniging „Bandoeng Vooruit” stelt zich ten doel, de belangen van Bandoeng en omstreken en die van het vreemdelingenverkeer in den meest uitgebreiden zin des woords te behartigen.

BESTUUR.

Beschermheer	: E. Tacoma, Resident van Priangan.
Eerevoorzitter	: N. Beets, Burgemeester van Bandoeng.
Eereleden	: W. H. Hoogland en Ir. A. Poldervaart.
Voorzitter	: W. H. Hoogland.
Vice-voorzitter	: B. Sluimers.
Secretaris-Thesaurier	: M. A. J. Kelling.
Leden	: A. Bertling, Fr. J. A. van Es, K. J. Heim, J. A. C. de Kock van Leeuwen, Dr. L. v.d. Pijl, Mr. P. A. Ursone, P. A. v.d. Werve, R. A. A. Wiranatakoesoema.

Gedelegeerd Bestuurslid in Nederland : C. J. Nauta.

CONTRIBUTIE.

Minimum f 4,— 's jaars v. personen en f 5,— 's jaars voor zaken, instellingen, vereenigingen enz. Het lidmaatschap geeft recht op het maandblad „Mooi Bandoeng” en één toegangskaart s' jaars tot de kraterwegen van den Tangkoeban Prahoe of den Papandajan. Een persoonlijke contributie van f 8,— 's jaars geeft recht op twee toegangskaarten.

DONATEURS.

Men kan de Vereeniging als Donateur steunen door een jaarlijksche bijdrage van minstens f 25.—, of een gift in eens van minstens f 100.—. Het donateurschap geeft recht op een doorlopende persoonlijke toegangskaart naar de kraterwegen van den Tangkoeban Prahoe en den Papandajan.

ABONNEMENTEN.

Niet-leden kunnen zich op „Mooi Bandoeng” abonneeren ad f 2,50 's jaars.

KANTOOR : Naripan 5C.

Geopend : alle werkdagen van 8—1 en van 2.30—5 u. n.m.
Zaterdags van 8 — 12.30 n.m.
Telefoon 1600. Vóór en na kantoortijd 1550.

„Bandoeng Girls”

„Ik trok eenige vergelijkingen tusschen het schoolleven op Java en in de Straits en daarbij schreef ik over Bandoeng (the principal educational centre of Netherlands India, by virtue of its climate).

Ik wil het thans hebben over „the charming appearance” van de schoolmeisjes, zoowel van de lagere als de middelbare scholen.

Het is een alleraardigst gezicht die meisjes naar school te zien fietsen — bijna de heele Bandoengsche schooljeugd zit op de fiets — in heur verscheidenheid van eenvoudige doch smaakvolle schooljurken.

Dit is werkelijk een weldaad voor het Singapore'sche oog, dat maar al te zeer gewend is aan de vervelende uniformiteit der blauwe jurken die de meisjes op Raffles Girls' School moeten dragen en de zwart-en-witte uniformen waarin de leerlingen der Chineesche scholen gestoken zijn.

De Bandoengsche scholen deden mij zeer sterk denken aan de scholen in Canada en Amerika voor zoover zij vrij zijn van het uniform-complex dat onherroepelijk aan onze Engelsche schooljuffrouwen aangeboren schijnt te zijn!

Een Amerikaansche middelbare school zou niet half zoo interessant zijn, wanneer alle meisjes daar gekleed gingen als vrouwelijke gestraften en waarom Singapore Engeland heeft te volgen in deze akelige traditie, ontgaat mij ten eenenmale.

Een ander voordeel van de Bandoengsche scholen boven de onze is dat ze gemengd zijn, dat jongens en meisjes op dezelfde scholen gaan.”

„Anak Singapura”
in de „Straits Times”.

24/4 '61

25 jaren Stedenwedstrijden.

Het Bandoengsch aandeel.

Bandoeng werd in 1914 uitgenoodigd tot deelname aan de stedenwedstrijden, uitgeschreven door het Bestuur der Koloniale tentoonstelling te Semarang.

Het sportleven in Bandoeng begon toen aardig op dreef te geraken. Van de toen bestaande vereenigingen zijn nu alleen maar over de club van EDDY (Sidolig) en de club van TEDDY (U.N.I.) EDDY zat toen in Holland met verlof en speelde voor H.B.S. Den Haag. TEDDY had dus voor de organisatie zorg te dragen. Als leider van de trip werd aangewezen Pong van der MEULEN.

We verloren van Batavia met eventjes 5-0. Tegen Batavia zagen we geweldig op. Batavia won dan ook den beker.

In 1915 kregen we als tegenpartij Semarang.

BERTUS STOM forceerde n.l. een reprise van Semarang en wilde de stedenwedstrijden jaarlijks verspelen — Bandoeng verloor tegen Semarang onverdiend met 2-1. Het winnende doelpunt van Semarang werd keurig gekopt door..... NICO VINK, onze eminente back, die zijn hoofd in een verkeerde richting hield — never mind, next time better — Batavia werd alweer kampioen. — De score tegen Batavia stond nog steeds nul.

In 1916 trokken wij naar Soerabaia. Er was een legerverbod. Officiëren mochten niet tegen mindere militairen uitkomen. Ons elftal bestond grootendeels uit militairen, omdat sedert het D.V.O. naar Bandoeng was overgebracht.

Wij moesten tegen Batavia uitkomen. Batavia telde in haar elftal de officieren STOM en AKKERSDIJK en in Soerabaja kregen wij te hooren dat Bandoeng twee van haar beste spelers moest laten uitvallen n.l. EICHPERGER en STANGENBERG. Een midhalf en een rechtsbuiten hadden we toevallig niet. En zoo bonden wij den strijd aan tegen Batavia, een prachtwedstrijd werd dat — en we verloren slechts met 1-0.

Soerabaja werd ten slotte kampioen doch slechts bij loting. De uitslag was en bleef nul tegen nul — nog geen een stad had nog maar één goaltje tegen het sterke Batavia gescoord.

Maar dat kwam toch in 1917. Het gloriejaar van Bandoeng. We trokken onder leiding van ERNST DE VRIES naar Semarang. De wedstrijden zouden in 1917 feitelijk moeten plaats vinden in Bandoeng maar.....

Bandoeng had geen terrein, — en dus werd Bandoeng overgeslagen.

ERNST en TEDDY waren maloe en beloofden elkaar plechtig dat U.N.I. zou werken.

Het Bandoeng elftal mocht er wezen. We troffen het alweer niet, want wij moesten spelen tegen Batavia. In het Bandoengsch elftal speelde voor het eerst mee onze eminente JOH. GEURINK — met een kaalgeschoren kop. Deze leider speelde midvoor. De rust ging in met 0-0 na de rust zette GEURINK JULES SEELIG meer aan het werk tot 10 minuten vóór het einde en toen gebeurde het. JULES de Bandoeng Expres vloog langs het lijntje „zette hoog voor en de kale kop van GEURINK zorgde voor de rest. Batavia kreeg het allereerste puntje tegen zich. O, wat was dat een voldoening voor EDDY en TEDDY. Batavia voor het eerst geslagen door..... Bandoeng.

In 1918 was ons werk gereed. Wij konden de stedenwedstrijden in onze mooie lieve en schoone bergstad organiseeren — en het werd een sportief succes. De gore aloon-aalon van voorheen was omgetooverd in een keurig sportterrein.

Maar kampioen konden we toch maar niet worden.

We begonnen alleen maar stuivertje wisselen te spelen met Semarang, die onze plaats als hekkesluiter overnam.

1919 — bracht ons in Batavia, waar wij na twee verlengingen sneuvelden tegen Soerabaia, terwijl Soerabaia het tegen Batavia moest afleggen.

In 1920 trad Soerabaia als gastheer op — en wij merkten het gekke verschijnsel op, dat Batavia Soerabaia in eigen home niet kon slaan, maar dat Soerabaia tot op heden in Batavia nog nooit een doelpunt heeft gescoord tegen de hoofdstedelingen.

1921 — bracht ons weer naar Semarang, het sportief succes was voor Bandoeng niet bepaald fraai.

1922, was het weer onze beurt de kustbewoners te ontvangen en we brachten onze gasten naar Lembang. Het financieel succes viel erg mee.

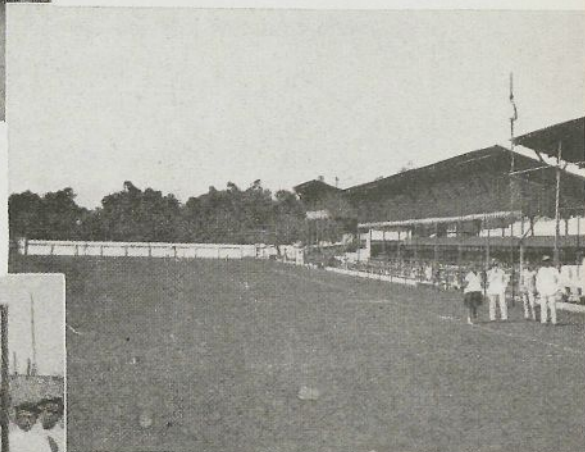
In 1923 trokken wij naar Batavia waar DJODJIE GALSTAUN het HERCULES terrein net had omgetooverd in een model sportveld.

Bandoeng bleef op nr. 3 staan, het klopte niet erg.

In 1924 was weer Soerabaia aan de beurt en dus faalde Batavia.

1906. — Hoe wij toen voetbalden op de aloon-
aloon. Sparta (Batavia) op bezoek in de berg-
dessa. Waar zijn de menschen en . . . de
boomen gebleven ?

3e Tribune in aanbouw.
Sportterreinen Nieuw Houtrust.

Het Bandoengsch elftal in 1910 (zittend) ont-
vangt Hercules van Batavia op het terrein aan
de Javastraat. — Let op de bamboe pagger en de ijzeren goalpalen. Geheel
links staat de leider Pong van der Meulen als Napoleon op St. Helena.

1917. — De Bandoengsche voetbalhelden
poseeren op het Univeld voor de Misigit.

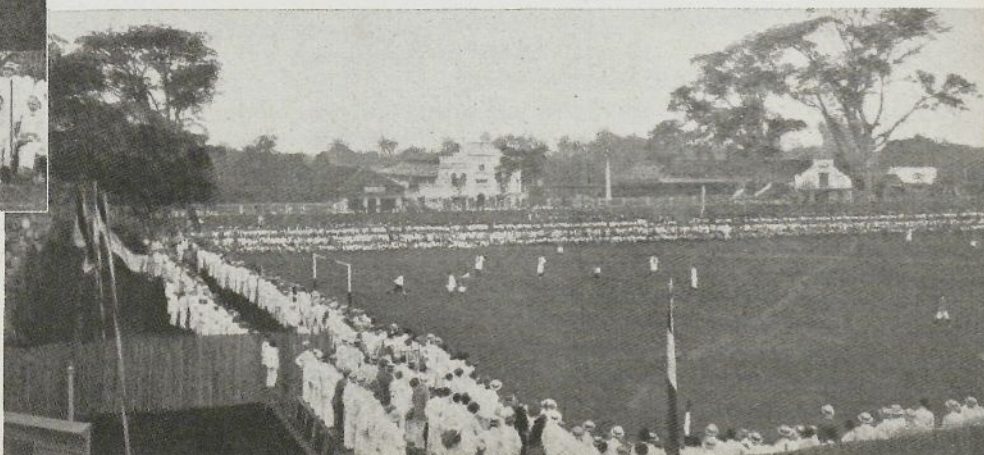

Bandoeng ontvangt Soerabaja in 1911 en poseert met de gasten voor de „tribune“
aan de Javastraat. —

1918 — Stedenwedstrijden. Inwijding der
U.N.I.-tribune op de Aloon-aloon. — Even-
eens een historische kiek.

1918 — Stedenwedstrijden. Overzichtsfoto
van het U.N.I.-veld tijdens den wedstrijd
Bandoeng — Soerabaja.

In 1925 zou Semarang weer als gastheer moeten optreden.

Er waren daar echter moeilijkheden gerezzen met het terrein.

Bandoeng bouwde echter Nieuw Houtrust. De N.I.V.B. schoot U.N.I. de bouwkosten voor en in 1925 — speelde men te Bandoeng voor het eerst op eigendomsterrein met permanente accommodatie.

De recettes bedroegen eventjes f 16.500. Penningmeester PERQUIN lachte. Geweldig was dat. Ook het sportief succes was voor Bandoeng groot. Bandoeng eindigde als nr. twee, klopte Semarang en Soerabaja.

In de jaren 1926, 1927 en 1928 bleef Bandoeng vooruitgaan.

Het financieel succes was zelfs in 1929 nog grooter en werden de recettes op het Batavia peil gebracht.

Eindelijk dan in 1931 werd Bandoeng te Batavia uitgeroepen als ongeslagen Javakampioen. Wat een luxe was dat voor ons als rasechte Bandoengers.

EDDY en TEDDY zaten samen op de Hercules tribune. Sjonge, wat waren we in ons schik en WIM BOOGH danste met zijn krannige jongens. Ik zie ze nog SOEMANTRI, wijlen EDDY MIDDELTON, ONNY HUWAE, DE JONG, WIES AMREIN, PEPENG DE WOLF, SOEKIMAN, MIEL VOGLER, SIMONS, COUMANS.

Van af dat jaar bleef Bandoeng een van de sterkste ploegen.

In 1933 werd weer in Bandoeng gespeeld. Toen bleek de terrein-accomodatie van Nieuw Houtrust te klein. De wedstrijd Batavia—Soerabaja werd eventjes bezocht door 13500 betalende bezoekers. Batavia werd toen kampioen.

In 1934 kwam het kampioenschap weer bij Bandoeng, doch Batavia was niet van de partij.

Eerst in 1937 werd Bandoeng weer ongeslagen kampioen — terwijl in 1938 — wij niet één wedstrijd verloren, doch te weinig punten hadden om den kampioensstiel te verwerven.

En nu 1939.

Precies 25 jaar geleden begon men te Semarang met de stedenwedstrijden. Een kwart eeuw rolt het ronde ding nu.

Onafgebroken heeft schrijver dezès medegewerkt aan die jaarlijksche ontmoetingen, hetzij als organisator, als speler, toeschouwer, leider of als afgevaardigde.

Velen van de werkers zijn heengegaan KEES WELTER, BRUSSEE, paatje CRASBORN, DJODJIE GALSTAUN, ERNST DE VRIES, JAN VAN LINGEN, Mr. BOUMAN, DICK JOLLY, en andere prachtleiders in de voetbalsport.

Anderen hebben om verschillende redenen de voetbalsport vaarwel gezegd. De Batavia speler de BRUYN KOPS is thans lid van den Raad van Indië, de vroegere Bandoengspelers R. T. OVERAKKER en VAN STAVAREN zijn nu kolonel bij het Indische leger.

BERTHUS STOM en J. AKKERSDIJK zijn in Holland als gepensionneerd overste. Verder moet bij dit jubileum dankbaar gememo-reerd worden het schitterende pionierswerk van alle anderen, die ondanks de vele moeilijkheden, stand bleven houden om te blijven dienen zijne Majesteit Koning Voetbal.

F. A. KESSLER.

Bandoengs 25000ste.

F. W. Kempff ontvangt fraai geschenk.

Als vijf-en-twintig duizendste Europeesche inwoner werd ingeschreven de heer Friederich Wilhelm Kempff.

Een bijzonderheid is, dat de heer F. W. Kempff niet uit een andere plaats naar Bandoeng verhuisde, maar zich Bandoeng uitkoos als eerste woonplaats op dit ondermaansche.

De heer Friederich Wilhelm Kempff werd hier namelijk geboren. Baby Kempff is de stevige zoon van den heer en mevrouw Kempff-Loos. De heer A. J. Kempff dient in het K. N. I. Leger als brigadierschrijver en woont op no. 17 in de Van Riebeeckstraat alhier.

De Vereeniging „Bandoeng Vooruit” biedt den 25.000sten inwoner der bergstad een fraaien zilveren rammelaar-met-inscriptie aan. Dit pronkstuk draagt het inschrift: „Aangeboden aan den 25.000sten Europeeschen inwoner van Bandoeng, door de Vereeniging Bandoeng Vooruit.

Het geschenk zal dezer dagen aan den jeugdigen Kempff en zijn ouders worden aangeboden ten kantore van Bandoeng Vooruit.

UITNOODIGING VOOR EXCURSIES

I. PASEH - LELES

De Eerste wandeling zal worden gemaakt van Paseh naar Leles op Zondag 16 April 1939.

VERTREK :

Des morgens om zes uur vanaf het verzamelpunt der auto's. De deelnemers(sters) worden omstreeks kwart voor zes van huis gehaald.

TERUGKOMST :

Te Bandoeng omstreeks drie uur.

KOSTEN :

Voor leden van Bandoeng Vooruit f 3.50 p.p.

UITRUSTING :

Veldflesch, Leeftocht, Foto- en film-toestel, Spijkerschoenen en bergstok.

AANMELDING:

Uiterlijk Vrijdag, 14 April a.s., om 6 u. n.m. bij den Heer Ch. Hermans, Riouwstraat 118. Tel. 2334.

BIJZONDERHEDEN:

De wandeling voert van Paseh over Walahir en Patrol naar Leles, en bestaat uit twee wel onderscheiden deelen.

Van Paseh ($\pm$ 925 M. b.z.) tot de waterscheiding even voorbij Patrol (1295 M. b.z.) heeft men telkens mooie uitzichten op gedeelte's van de Bandoengsche hoogvlakte, vooral ook op den Mala-bar en het tertiaire voorgebergte (hoogste punt: G. Geulis). Zeer fraai is van hier uit te zien, hoe het in beweging komende Mala-bar-materiaal tegen dit oudere gebergte moest doodloopen.

Kenmerkend voor de streek zijn verder nog vele Kampong-huizen in den helaas verdwijnenden Soendaneeschen bouwtrant, waarvan de daken aan klapwiekende vogelvleugels doen denken.

Vanaf de waterscheiding bij Patrol verandert het karakter van het terrein vrij plotseling. De Goentoer met zijn omgeving voert naar dezen kant veel water af, en de bevolking geïnstrigeerd door het Gouvernement, maakt daarvan gebruik voor de inrichting van talrijke vischvijvers, die aan landschap en Kampongs een schilderachtig cachet geven.

Interessant zijn hier ook de vernuftige bamboewaterleidingen onder druk, met complete syphons over den weg heen.

De afdaling naar Leles gaat over eenige lava-terrassen van den Goentoer. Vlak langs den weg is een geweldige lava bank fraai ontsloten. Het uitzicht op de vlakte van Leles is doorlopend pittoresk.

De wandeling vergt ongeveer vijf uur. Het terrein biedt geen bijzondere moeilijkheden.

II. TELAGA BODAS

De tweede tocht zal worden gemaakt naar de „Telaga-Bodas” (het witte meer) 1724 m.b.z. Met het oog op de vakantie en de Paaschdagen, wordt de datum vastgesteld op Zondag, 23 April a.s.

Deelnemers worden 's morgens om 5 uur van huis gehaald. Vertrek van het station Bandoeng met den trein van 5.45. Na aankomst te Wanaradja om 7.53 wordt per auto de reis voortgezet tot aan het schitterende meer, waar men ruimschoots den tijd heeft om te verblijven. Eventueel zal een bezoek worden gebracht aan de in de nabijheid gelegen warne bronnen en de bekende stikvallei „Padjagalan”. Met het oog op het gasgevaar aan het kratermeer zijn hier en daar door den Vulkaandienst waarschuwingsborden geplaatst, waarmee rekening dient te worden gehouden.

De terugtocht gaat op dezelfde wijze. Vertrek per trein van Wanaradja 2.53 n.m. en aankomst te Bandoeng 4.46.

De kosten van deelname aan de tocht, die onder leiding van den Heer J. H. Pietersz staat, bedragen voor Leden „Bandoeng Vooruit” (op vertoon van contributie-kaart) f 3.50 per persoon.

Aanmelding geschiedt tot uiterlijk Vrijdag, 21 April 1939 bij den Secr.-Penningmr., Progostr. 16 telef. 1612 of bij Mej. M. Latsch p/a. Apoth. Rathkamp & Co. tel. 227.

Directie en Bestuur met hunne Dames aan tafel.

SAVOY HOMANN

Het openingsfestijn van Savoy Homann heeft geklonken als een klok.

Bijna driehonderd bloemstukken waren in de entree van het Savoy Hotel en in de ruime lobby opgesteld. Een keur van elegant gekleede dames en heeren bewoog zich door de chique ontvangruimte van Savoy, — aldus het A.I.D. De Preangerbode.

Lange rijen automobielen reden gedurende meer dan een uur het erf van Savoy Homann op. Prachtig glanzende limousines en sedans uit alle hoeken van de Preanger, uit Batavia, Buitenzorg, Semarang en Soerabaja zelfs, rolden langzaam tot voor de monumentale stoep van Savoy en dames in ruischende avondjaponnen en heeren in gala stegen uit.

Er was muziek. Er was stemming.

Het stemmige zwart der talrijke smokings gaf dezen avond het stemmig cachet dat een plechtige inwijdingsavond kenschetst, doch de prachtige, kleurrijke galatoiletten der dames gaven aan dezen avond juist dat feestelijke aspect, dat een feestelijke gala-avond niet mag ontberen. De witte dinner-jackets en de roode uitmonstering op de avondkledij der talrijke officieren vormden een welkome afwisseling wat de kleding der heeren op dezen avond betreft.

Het was tot dit zeer groote auditorium dat om negen uur de heer Jasper, president-commissaris van Savoy Homann, het woord richtte. De heer Jasper heette de aanwezigen welkom, in het bijzonder den resident van Priangan, den burgemeester, den regent, generaal Ter Poorten, de heeren Vaz Dias, wd. pres.-directeur van de K.P.M. en De Jong, di-

Bandoeng's Nieuwste Aanwinst:

recteur der K.P.M., de heeren Adèr en De Bruin Kops die de Staatsspoorwegen vertegenwoordigden, den heer De Lange, onder-directeur van Verkeer en Waterstaat, den hoofdcommissaris van Politie den heer Verspoor, den heer Versteegh van de Knilm, den heer Van Baarda van het Officieele Bureau voor Toeristenverkeer, en de pers.

De heer Jasper schetste de belangrijkste plaats die een groot hotel als Savoy inneemt in het toerisme zoowel als in de uitgaande wereld van de stad Bandoeng.

Spreker besloot zijn pakkende rede met uitdrukking te geven aan den wensch dat Savoy Homann moge bloeien temidden der prachtige bergstad Bandoeng. (Applaus.)

Vervolgens verkreeg de burgemeester van Bandoeng, de heer Beets, het

De heer J. E. Jasper spreekt de openings-rede uit.

Burgemeester van Bandoeng de heer N. Beets op het spreekgestoelte.

woord. Spreker wees er op hoe Savoy een waar sieraad voor Bandoeng is geworden. De heer Beets prees de indeeling en de inrichting van het nieuwe hotel, waarin eenvoud en soberheid hand in hand gaan met luxe en sfeer.

De bouw van Savoy Homann getuigt van durf en ondernemingsgeest, van vertrouwen in den internationalen toestand en het daarmee zoo nauw verband houdende vreemdelingenverkeer in Indië. Zijn kernachtige redevoering besluit Bandoengs burgemeester met het uitspreken van den wensch dat het vertrouwen in de toekomst dat uit dezen bouw spreekt, inderdaad gehonoreerd moge worden. (Applaus).

Als volgende spreker betrad de heer Aalbers, de bouwer van Savoy Homann, het spreekgestoelte. Spreker hoopt dat dit nieuwe gebouw de goedkeuring moge wegdragen van een ieder die het bezoekt. Dan wees de heer Aalbers op den zeer grooten steun

welken men dag aan dag tijdens den bouw heeft mogen genieten van de zijde van den heer en mevrouw Van Es. Spreker ziet dan terug op de afgelopen maanden van gejaagden arbeid, waarin mevrouw Van Es met hare gewaardeerde adviezen zulk een belangrijke rol speelde. Hij dankt allen die daadwerkelijk en figuurlijk een steentje bijdroegen aan den bouw. Speciaal dankt hij voor hunne medewerking de heeren Bel, Piso en Kok, en de vele andere firma's en personen die verschillende leveranties verrichtten. Op verzoek geven wij hiervan de ondervolgenden specificatie:

Het Technisch Bureau en Constructiewerkplaats de Unie heeft den staalskeletbouw en de stalen ramen en deuren geleverd. Evenals voor het nieuwe Denisgebouw is ook voor het Savoy-Homann-Hotel de staalskeletbouw toegepast, een min of meer moderne, doch de eenig goede constructie voor dergelijke groote gebouwen. Voor de goede constructie werd den heer Prins evenals den heer Jansen dank gebracht.

In het einde van zijn rede bood de heer Aalbers bestuur en directie een marmeren gedenkplaat aan welke in de hall zal worden ingemetseld.

Namens de uitvoerders, de heeren Bel, Piso, Kok en zijn eigen firma sprak vervolgens de heer Prins, directeur van de Constructiewerkplaats De Unie. Spreker wees op het groote belang van staalskeletbouw bij dergelijke groote gebouwen. Deze bouwmethode maakte het mogelijk, dat terwijl een deel van het gebouw nog moest worden opgetrokken, een ander deel reeds geëxploiteerd kon worden. „Zonder dat de gasten metselkalk in hun splitje of ijzeren balken op het hoofd kregen” zooals pessimisten op het terras van de soos verondersteld hadden. In een geestige beeldspraak wees spr. er op hoe het lied van den arbeid tegen den avond verstomde om plaats te maken voor de muziek van Fedor v. Jekim terwijl de dageraad wederom het lied van den arbeid inzette. Zijn vlotte redevoering besloot de heer Prins met

Bestuur en directie nemen de gelukwensen in ontvangst.

DIERENVRIENDEN!

Voor Uw hond hebben wij in voorraad een uitgebreide collectie van de bekende SPRATT'S artikelen, zooals: Puppilac, Puppybiscuits, Dogcakes, Weetmeet, Biscuits, enz.

SPRATT'S medicijnen voor hondenziekten, kammen, borstels, strippers in diverse soorten en verder alles wat voor de verzorging van Uw hond noodig is.

„ER IS EEN VOER VAN PAS VOOR IEDER RAS”

Uitsluitend verkrijgbaar bij:

APOTHEEK RATHKAMP.

Bragaweg 2, Tel. 227 - 228.

APOTHEEK BAVOSTA.

Bragaweg 31, Tel. 319 - 320.

v/h H.G. Jenne & Co

Slachterij tel. 900 toko tel. 1714

Waarom ???

Zoudt U geen klant zijn van een slachterij

Met Europeesch geschoold vakpersoneel.

Welke aan kwaliteit en bereiding de hoogste eischen stelt.

De grootst mogelijke hygiëne betracht.

Up to date is ingericht met de meest moderne machines.

Hypermoderne koelkamers heeft.

Als U

Geen Hoogere prijzen

betaalt

dan bij andere Europeesche slagers

Interieur-opnamen ?

BRUIDS-FOTO's ?

FEESTJES ?

Bel 2742 op en

onze fotograaf is bij U

Dag en Nacht te ontbieden.

MULTIFOTO

TEL. 2742

na 8 u. n. m.

Bragaweg 16,

Buddha

De Mineraalwaterfabriek voor kwaliteitsproducten

TELF. 276

de woorden: „Ik hoop dat de honderden tonnen staal die in dit gebouw werden verwerkt, zullen worden omgezet in tonnen gouds, welke hopelijk zullen vloeien in de kas van Savoy Homann!" (Applaus).

Nadat de heer Prins gesproken had, kreeg de directeur van Savoy Homann, de heer Fr. J. A. van Es het woord.

De heer Van Es sprak aldus:

Het is een goede traditie, die ons op dezen dag op deze plaats bijeen brengt. Het is den mensch een goede eigenschap gebleven, dat hij bij een feestelijke ceremonie als op dezen dag, allereerst een woord van dank richt tot allen die aan dit bouwwerk mede arbeidden.

Met te meer voldoening, met te meer vreugde vervult mij daarom het verzoek van het bestuur om dezen nieuwbouw te openen, nu ik kan aanvangen met dit woord van allen-omvattenden dank.

Tot m'n financiers, die mij zulk een groot vertrouwen schonken, tot hen, die zoowel in het kleine dan wel in het groote, in het ruwe als in het fijne aan de soliditeit en aan de schoonheid van dit bouwwerk bijdroegen. Aan staf en personeel van het Savoy Homann Hotel.

Dames en heeren, een bouwwerk als dit op te zetten ergens in Europa, een vorstelijk interieur daar te doen aanpassen aan een imposant uiterlijk van het gebouw, is in den regel slechts een kwestie van geld.

De verwerking van een kapitaal van 2½ ton, waarvan tusschen haakjes wat Savoy-Homann betreft de kwart gedeelte in Indië blijft, biedt in Europa de meest fantastische mogelijkheden. Tientallen kunstenaars kan men daar en zelfs in vele landen daarbuiten, bij een werk als dit engageeren.

Zij zijn daar voor het kiezen, die experts, die hun talenten ontplooiën op onderdeelen en fragmenten om kunstzinnige bijdragen te leveren en een sfeer te scheppen, waarvoor men hier slechts de beschikking heeft over de veelzijdigheid van den architect. Niettemin een veelzijdigheid, die bij een rondblik in Savoy-Homann, nadat men zich een rustige beschouwing heeft gegund van het monumentale front, met bewondering vervult.

Indien wij bedenken, dat de moderne eischen niet slechts omvatten het nieuwste op het gebied van comfort en accommodatie, doch primair die rustige sfeer, die behagelijkheid brengt voorop stellen, dan begrijpen wij de uitspraak van iemand die zeide, dat een borrel zonder garnituur, d.i. de sfeer, de behagelijkheid, bij wijze van spreken geen handelswaarde heeft.

Dames en heeren, wij zijn den tijd ontwassen, dat de doortrekkende uit Atapoepe op weg naar Poehle-Weh, de zwerver uit Milwaukee op weg naar Port-Darwin in Bandoeng neuzende, vroeg om ergens te mogen eten en slapen. Eten en slapen zijn, hoe gek het ook moge klinken, in dit milieu, aangename maar afterall toch tot onze primitieve constitutie behoorende bezigheden.

Een maal consumeeren en een nachtrust genieten, dit hebben wij door verfijning van onzen smaak gebracht op het niveau, dat de pasangrahan verre onder zich laat.

Na de ontplooiing van het verkeerswezen te land, te water en in de lucht kwam de vlucht in den meest letterlijken zin voor de toeristiek als een sterke pijler, naar mate afstanden minder telden nam de importantie van het hotelwezen toe, groeide anderzijds het streven den gasten langer bij zich te houden, hen te boeien en hen behagelijkheid te bieden.

Het getuigde van een goede visie der architecten Aalbers en De Waal den bouwers dezen uitdrukkelijken eisch voor te houden. Zij hebben gestreefd naar een evenwichtig karakter, naar een sterke harmonie tusschen uiterlijk en innerlijk, naar 'n inrichting, die decoratieve elementen zou bevatten, maar voor alles de sfeer-behagelijkheid.

Dames en heeren, ik zal niet pogen u 'n definitie te geven van de sfeer die het hotel-eigene moet behoorren. Niettemin al kent men de definitie niet, men weet dat zonder de reflex der omgeving in het eigen gemoed, zonder dien weerklank, geen behagelijkheid mogelijk is.

Welnu met gepasten trots hebben wij van gezichten onzer voorname gasten gelezen, hoe zij in stemming reageerden op hetgeen zij hier rondom zich aantroffen. Met gepasten trots, omdat het hier niet slechts betrof 'n Argentijnschen diplomaat met vacantie, niet slechts een Poolschen professor in ruste, zelfs niet slechts een Amerikaanschen walvischvaarder uit Alaska, maar ook een fijnzinnig schrijfster van romans, maar bovenal het reizend echtpaar, dat universeel is. Het reizend echtpaar, dat misverstanden kent en dat meer dan mensch-thuis in houding en stemming, in tevredenheid en malcontentie afhankelijk is van de omgeving.

Is het niet een onomstootelijke waarheid, dat een meningsverschil als bij tooverslag is vergeten bij de binnenkomst die door de omgeving en de service wordt gemaakt tot 'n joyeuse entrée.

En dan de echtgenoot van sombere allure, de vrouw, die aanstoot neemt. Spoedig is hij den strijd met het boordenknoopje vergeten, gauw is ook haar leed om de lagere noteering van haar lievelingskapsel voorbij als het echtpaar in de cosy lift snel van etage verwisselt, als het prefereert uit de gezellige kamer via de breede, stijlvolle gestoffeerde trap af te dalen naar de niet minder prettig afgestemde zalen.

Dames en heeren, vele zijn de bewijzen, die wij openlijk dan wel door waarneming kregen, dat details en fragmenten in Savoy-Homanns interieur, dat kleuren en lijnen in coquetten samenhang de waardeering onzer gasten hebben.

Wij hebben getracht den borrel te garneren, die de gast consumeert, de schotel die hij savouereert. Met speelschen lichtval in appartementen, met reliëf van decoratieve wanden, met inrichting van lobby en harmonieuze afstemming der zalen. Wij hopen dat de sfeer den onrustigen zwermenden geest zoowel als den rustigen, lijnvasten mensch moge boeien.

Dames en heeren, is het hotel in het internationale leven een schakel van beteekenis, in het nationale leven behoort het tot dat complex van uitingen dat men samenvat onder den naam „cultureele instellingen". Het is meer dan ijdelheid, dat gestreefd wordt naar een hoogen standaard ook op het gebied van het hotelwezen. Juist hier waar het gemeenschapsleven zich concentreert — is het hotel niet vaak een wereldje op zich zelf? — waar de toerist een blijvenden indruk opdoet, heeft het vreemdelingenverkeer een pijler of het tegendeel.

De beteekenis van het vreemdelingenverkeer voor Bandoeng behoeft geen uitleg. Steeds meer bieden bestuur van stad en gewest waardoor de aantrekkelijkheid van Bandoeng wordt verhoogd. Hotelwezen en middenstand, transportbedrijf en kleine dagang profiteren van die mogelijkheden. Is een wisselwerking dan niet zeer logisch?

Juist hier zijn naar het woord van den grooten bouwmeester Berlage de bouwwerken van land en stad de weerspiegeling van het beschavingspeil.

Onder de groote hotels van Indië, onder de voorname van geheel Oost-Azië nemen de twee eerste

klasse hotels van Bandoeng hun plaats in. Naast deze twee leidende hotels zijn talrijke andere, eveneens goede hotels aan te treffen.

Het vreemdelingenverkeer en daarmee de beteekenis van Bandoeng als toeristisch centrum, vinden daarin een goede voorwaarde tot groei.

Met stedelijken trots kan de Bandoenger erop wijzen: aan onze collectie fraaie, moderne gebouwen is wederom een toegevoegd.

Dames en heeren, op dezen dag der officieele opening van het trotsche bouwwerk waarin gij u bevindt, denken wij aan het vele andere, dat in den loop der jaren in dit land tot stand kwam en dat den toerist getuigt van den ondernemingszin der Indische Nederlanders. Kuststeden met levendigen handel, het kiemkrachtige begin eener industrie, fabrieken en millioenenwerken. Rijke plantages en pittoreske dorpen. Bergsteden als de onze, die door ondernemingszin haar uiterlijke en innerlijke vormen kreeg.

Alvorens te besluiten bied ik namens het bestuur dit souvenir als blijk voor de prettige samenwerking tusschen architect en directie.

(Dit is voor elk der architecten een zilveren theeservies met inscriptie.)

Savoy-Homann — bestuur en directie — ontleenen aan dit bouwwerk den gepasten trots om de nationale driekleur in het centrum van de stad te hijschen, hoog boven de daken.

Moge zij tot in lengte van dagen wapperen boven deze nieuwste architectonische prestatie der architecten Aalbers en De Waal.

Nadat het langdurige en hartelijke applaus dat op de rede van den heer Van Es volgde verstomd was, brachten twee in het wit gekleede kindertjes het vlaggedoek dat over het spreekgestoelte had gehangen, naar buiten, waar de vlag op den toren van het Hotel geheschen werd.

De muziek speelde het oude „Wilhelmus“, dat door alle aanwezigen staande werd aan-gehoord.

Na een kort musicaal intermezzo, werden de toespraken voortgezet.

De heer Van Baarda wees op het groote belang dat een dergelijk prachtig hotel heeft voor het toeristenverkeer. Spreker wenschte Bandoeng met het nieuwe hotel veel geluk en hoopte dat dit toeristen zal aantrekken uit alle deelen der wereld.

De heer Hoogland voerde het woord als voorzitter van „Bandoeng Vooruit.“

In een kernachtige redevoering bracht de heer Hoogland bestuur en directie hulde voor hun durf, getoond in deze onderneming. Spreker wees op de nauwe en gelukkige samenwerking tusschen Bandoeng Vooruit en het Bandoengsche hotelwezen.

„Wij noodigen de buitenlandsche gasten uit naar Bandoeng te komen, en in onze hotels logeeren ze.“

De heer mr. Korte sprak vervolgens als voorzitter van de Bandoengsche Middenstandsvereeniging, van welke vereeniging de heer Van Es en zijn hotels reeds vele jaren lid zijn.

DRUKKERIJ

VISSER

**drukt niet alleen, maar
piekert ook voor U!**

ONTWERPEN
RECLAME-
ADVIEZEN
CLICHE'S

TELEFOON

336

NA SLUITING 2795

JAARVERSLAG

van den Secretaris-Thesaurier der Vereeniging

„Bandoeng Vooruit“

over 1938

(Vervolg).

TANGKOEBA PRAHOE-WEG.

Het aantal voertuigen, dat het tolhuis aan den Hooglandweg passeerde is in 1938 nogal aan schommelingen onderhevig geweest. Het hoogtepunt werd vanzelfsprekend bereikt in den vacantietyd: Juni en Juli.

Aan dezen kraterweg, evenals aan den Papandajanweg, werden diverse verbeteringen aangebracht, o.m. werd een uitkijktoren gebouwd, een ververschingstent (hut) geplaatst, een waarschuwingbord aan den tol aangebracht, een kastje met folders en kaarten gehangen, terwijl de open voorgalerij van het Tolhuis met glas is dichtgemaakt.

Van Hotel Savoy-Homann ontvingen wij een ijzeren vlaggestok, welke aan den kraterwand werd geplaatst.

De woning van onzen tolwachter behoeft binnenkort verbetering, resp. gedeeltelijke vernieuwing, aangezien dit semi-permanent gebouwde optrekje reeds 10 jaren staat. Daarvoor zal in verslagjaar een bedrag van circa f 800.— gereserveerd moeten worden.

PAPANDAJAN WEG.

Met voldoening mag onze Vereeniging telkens weer terug zien op dit prachtig stuk werk, dat door elken bezoeker geroemd wordt.

Door den grooteren afstand van Bandoeng is het welhaast vanzelfsprekend, dat het bezoek aan dezen krater niet zoo frequent is als aan den Tangkoeban Prahoe, welke, bij wijze van spreken, naast de deur ligt.

In verslagjaar onderging deze weg een intensieve onderhoudsbeurt en werd opnieuw geheel ingewalst. Met groote erkentelijkheid vermelden wij hier den royalen financielen steun, welke wij hierbij ontvingen van de D.E.N.I.S., die onze Vereeniging daarvoor gedurende enkele maanden een stoomwals ter beschikking stelde tegen den minimalen daghuur van f 1.—.

Doorlopend werden voorzieningen getroffen om dezen in goed berijdbaren toestand te houden. Uitstekende steenen werden opgeruimd, duikers aangebracht, scherpe bochten afgerond, sommige gedeelten verbreed. Bijzonderen dank is hier op zijn plaats aan ons bestuurslid A. BERTLING, die zich welwillend bereid verklaarde de zorg over en het toezicht op dezen weg op zich te nemen.

Aangezien gebleken is, dat het gedeelte na de doorkapping, te gevaarlijk is om door autobussen te worden bereden, hebben wij dat nadrukkelijk verboden. Te dien einde werd bij de splitsing van kraterweg en den weg naar de „Hoogbert“-Hut, een bord geplaatst.

Helaas moet nog vermeld worden, dat zich het onaangename voorval heeft voorgedaan van beschadiging van zwavelboomen in den krater. Aangezien hier vermoedelijk sprake was van een uiting van rivaliteit door het aannemen van zgn. zwavelbikers, is zulks voortaan verboden.

Gedurende verslagjaar behoefde door onzen opzichter, den Heer A. RUIS, tevens onbezoldigd Hoofd-Agent van Politie, slechts éénmaal procesverbaal te

worden opgemaakt tegen 2 personen wegens het plukken van Edelweisz in het Natuurmonument.

Een woord van waardeering is hier stellig op zijn plaats aan het adres van den Heer RUIS, die, dikwijls onder zeer moeilijke omstandigheden, gedurende het geheele jaar op zijn eenzame post, hoog boven aan den kraterwand verbleef.

PROJECT WEG PASEH — KAWAH KAMODJAN.

In den aanvang van verslagjaar kon een begin gemaakt worden met de noodzakelijke voorbereidende werkzaamheden voor den aanleg van dezen weg.

In de maand Maart bleek, dat de aanvankelijk projecteerde route ontraden moest worden, zoodat een nieuw tracée werd gezocht en gevonden, hetwelk buitengewoon mooi belooft te worden. Wij mochten in deze de volle medewerking ontvangen van alle daarbij betrokken autoriteiten.

Het tracée voor dezen autoweg is thans geheel uitgewerkt, en in kaart gebracht, doch vóór dat wij met den definitieven aanleg kunnen beginnen, zijn er nog vele hinderpalen op te ruimen, zoodat het de vraag zal zijn, of deze weg in 1939 gereed zal kunnen komen.

MUSEUM.

Onze museum-plannen namen in verslagjaar vastere vormen aan. Zelfs liggen de Statuten gereed voor de op te richten vereeniging: „HET BANDOENGSCHE STEDELIJK MUSEUM“, doch tot de daad konden wij helaas nog niet overgaan bij gebrek aan financiën en een geschikt gebouw om als (voorloopig) museum dienst te doen.

In afwachting daarvan werd contact gezocht en onderhouden met den Oudheidkundigen Dienst en het Koninklijk Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, die in beginsel haar steun en medewerking hebben toegezegd.

Zowel het Gemeente-bestuur als de Kunstkring staan zeer sympathiek tegenover deze plannen, terwijl ook aan het Legerbestuur een voorstel tot samenwerking werd gericht. De afdeling Batavia van de N. I. Officiers Vereeniging heeft zich n.l. reeds uitgesproken voor het denkbeeld van een Leger-museum, dat dan te Bandoeng zou moeten komen. Dit zou dan kunnen worden ondergebracht in de afdeling „Weermacht“ van ons Stedelijk Museum.

Gaarne willen wij hier een oproep richten tot alle Bandoengers om daadwerkelijk mede te werken tot de verwezenlijking dezer nuttige en voor onze samenleving zoo belangrijke plannen. Over de noodzakelijkheid, althans de wenschelijkheid, dat hier in Bandoeng een Stedelijk Museum komt, behoeft niet lang te worden gediscussieerd:

HET IS ZEKER, DAT ELKE GEMEENSCHAP, DIE AANSPRAAK WIL MAKEN OP CULTUUR EN BESCHAVING, DAARVAN NIET BETER KAN DOEN BLIJKEN, DAN DOOR HET IN EERE HOU-

ER IS NOG STEEDS:

BÉTER LICHT

N.V. G.E.B.E.O.

DEN VAN DE HISTORIE, WAARIN HET MUSEUM EEN BELANGRIJKE TAAK VERVULT.

Dat aan deze culturele behoefte in de hoofdstad allereerst tegemoet is gekomen is begrijpelijk, doch daarnaast is ook buiten Batavia, en wel speciaal hier in Bandoeng, reeds jaren de wensch levendig om daarin te voorzien.

Voor al voor Bandoeng als woonplaats van een steeds toenemend aantal „blijvers” is het een levenskwestie, steeds meer en beter tegemoet te komen aan een leemte in deze. Kortgeleden trad dit nog eens duidelijk aan het licht, toen iemand, — die na vijfentwintig jaren hard werken repatrieerde, — op de vraag: „Waarom blijft U toch niet hier?” antwoordde: „Wat klimaat betreft, wat de bevolking betreft, wat het natuurschoon betreft, zou ik er niets tegen hebben mijn verder leven in Bandoeng te slijten. Maar ik mis hier de aanraking met de cultuur. En nu mijn werk me niet langer verhindert dat contact te herstellen, nu haast ik me terug te keeren”.

Wat is die zonderlinge trekkracht van de „Cultuur”? Kan men het met één woord zeggen? Neen! Het is een complex van dingen, dat men in het Moederland heeft (en dan ternauwernood apprecieert!) en dat men hier tot dusver grootendeels miste.

Daarin langzamerhand beter te voorzien is dus een maatschappelijke taak, die stellig niet mag worden onderschat.

Een Museum nu is een van die culturele plecht-ankers.

DAGOWATERVAL.

Bij een gehouden inspectie bleek ons, dat hier, — vooral door het weghalen van steenen, hoofdzakelijk uit het zuidelijk talud, — ernstige beschadigingen waren toegebracht, bamboestoelen waren gerooid en lagen zelfs tot in de bedding van de Tjikapoendoeng. Ook waren de paden zeer verwaarloosd, hetgeen zeker niet wenschelijk was voor een druk bezoek. In verband met e.e.a. heeft de Opperhoutvester van Noord Bandoeng op ons verzoek alle vergunningen tot het halen van steenen in het gebied van den waterval, ingetrokken.

Aangezien noch de Provinciale Waterstaat, noch het Boschwezen gelden beschikbaar kon stellen om de paden, wegwijzers e.d. te herstellen, aan te brengen en te verbeteren, is door onze Vereeniging daar-toe overgegaan. Zonder halsbrekende toeren kan iedereen thans van dit prachtig stukje natuur vlak bij Bandoeng weer volop genieten.

Helaas heeft de katjongterreur ook hier weer hoogtij gevierd en waren in korten tijd onze borden of geheel vernield of ernstig beschadigd. Een onmiddellijk door ons ingediende klacht bij den Detachements Commandant der Veldpolitie had helaas nog geen effect. Tot dusver weekert de katjongterreur aldaar ongehinderd voort, zeer ten ongerieve ook van het wandelend publiek.

UITZICHTSKOEPEL LEMBANGWEG.

Op initiatief van ons bestuurslid Dr. VAN DER PIJL had onze Vereeniging het plan op een der mooiste punten van den Lembangweg een uitzichtskoepeel te plaatsen.

Door de zeer hooge grondprijs (f 10.— per toembak) en het feit, dat de eigenaar niet bereid bleek een klein gedeelte van zijn grond af te staan, maar alleen het geheele perceel van ± 800 toembak of ± 11000 M² wilde verkopen, — dat voor ons doel veel te groot was, kon de aanleg van een dergelijke koepel zeer tot onzen spijt niet doorgaan.

EXCURSIES.

De in het begin van verslagjaar voor onze leden georganiseerde clubtochten konden als volkomen geslaagd beschouwd worden, waarbij in het bijzonder vermelding verdienen de bezoeken gebracht aan den

Dierentuin en het Jubileumpark onder leiding van Dr. L. v. d. PIJL, en aan het Geologisch Museum, onder Dr. R. W. v. BEMMELEN.

Waar onze excursies buiten Bandoeng aanleiding gaven tot misnoegen bij de andere hier ter plaatse reeds bestaande Excursie-vereenigingen, werd daarmee een overeenkomst aangegaan, waarbij wij ons verbonden gien excursie's meer buiten de stad te organiseeren. Daartegenover mogen de leden van „Bandoeng Vooruit” steeds deelnemen aan de excursies van de BANDOENGSCHE EXCURSIE VEREENIGING en van de NATUUR HISTORISCHE VEREENIGING, waarbij dan een kleine toeslag betaald moet worden, boven de deelname kosten der leden van genoemde vereenigingen. De programma's der excursies werden in ons Orgaan „Mooi Bandoeng” steeds tijdig gepubliceerd.

Het is gebleken, dat deze regeling zeer voldoet en dat vele leden geregeld daarvan profiteren.

VACANTIEBILJETTEN.

Aan de S.S. werd gevraagd om, ter stimuleering van het binnenlandsch toeristenverkeer, — meer in het bijzonder tusschen Oost- en West-Java —, vacatiebiljetten uit te geven, waarop 50% reductie wordt verleend, evenals bij de K.P.M.

Helaas heeft de leiding der S.S. in deze nog geen definitieve beslissing genomen, aangezien urgenter en belangrijker problemen op afdoening wachten.

Wij mogen vertrouwen, dat 1939 in deze voor het vacantiepubliek een betere regeling zal brengen.

BEZOEK VOORAANSTAANDE TOERISTEN.

In den loop van dit jaar mochten wij bezoek ontvangen van verschillende autoriteiten, zoowel uit Nederland als uit het Buitenland. Wij noemen in chronologische volgorde o.m. de Heeren:

1. R. J. LEOPOLD, Directeur Haagsche Post;
2. W. van OMMEREN, Industrieel uit Rotterdam;
3. BARON KRAYENHOFF, Voorzitter van de Algemeene Nederl. Vereeniging voor Vreemdelingenverkeer, Den Haag;
4. de Heer en Mevrouw F. VREEDE, Directeur du Centre d'études Neerlandaises et du collège Neerlandais de l'université de Paris;
5. LORD GOWRIE, Gouverneur Generaal van Australië;
6. de Heer CASEBORN, Thee-expert uit Darjeeling;
7. de Koningin Moeder van Siam;
8. de ex-Generaal Veldmaarschalk VON BLOMBERG;
9. dr. C. W. Th. BARON VAN BOETZELAER VAN DUBBELDAM met zijn echtgenoot en
10. de Journaliste MARY POS.

Voorts werd Bandoeng o.m. bezocht door een reisgezelschap bestaande uit een aantal deelnemers aan het in Nederland gehouden Internationaal Aardrijkskundig Congres. Met dit gezelschap en diverse autoriteiten werden tochten gemaakt naar de kraters van Papandajan en Tangkoeban Prahoe. In Hotel „Isola” werd een tea aangeboden, hetwelk door allen ten zeerste werd gewaardeerd en zeer zeker, als reclame voor Bandoeng, een nuttig effect zal sorteerden. Ook door de journaliste MARY POS werden diverse propagandisch-artikelen over Bandoeng geschreven in de Hollandische Pers.

ZEISS IKON

CAMERA'S
BIJ

Fotohuis „Braga”

GEBOUW D. E. N. I. S.

BANDOENG.

UITSLUITEND VOOR LEDEN

onzer Vereeniging, is de nieuwe prachtige

KLEUREN-KAART VAN BANDOENG EN OMSTREKEN

ten kantore (Naripan 5 C) en op bestelling
(Tel. 1600) verkrijgbaar ad **f 1.50** per stuk.

Voor niet-leden is de prijs f 2.—.

Koopt of bestelt spoedig, want de oplage is beperkt.

HET BESTUUR.

Bezoekdagen der L.A.

Eerste en derde Zaterdag
om 10 uur v.m.

De Commandant van het vliegveld Andir verzocht ons mede te deelen — dit om te-leurstellingen van het publiek te voorkomen — dat de bezoekdagen en uren zijn vastgesteld als volgt: Eerste en derde Zaterdag van de maand te 10 uur v.m. Bezoekers worden verzocht zich te melden bij den portier van het vliegveld. Zij die later dan het aangegeven uur aankomen, kunnen niet meer worden toegelaten.

Het bezoek wordt deskundig voorgelicht en de bezoekers zijn verplicht alle aanwijzingen van den geleider te volgen.

Het fotografeeren op het terrein, in de hangars, etc. is verboden.

in Maart

1. Mevrouw
G. BONTEKOE-
JORDAAN. Merdikalio 28.
2. D. H. VAN ANDEL. Beatrixboulevard 8.
3. Firma KUNDANDAS. Bragaweg 40.
4. R. W. VAN DER
HEYDEN. Tjikiniweg 12.
5. Ir. A. J. H. L.
ROSENQUIST. Multatuliboulevard 20.
6. Th. L. CROON. Engelbert v.
Bevervoordeweg 17.
7. K. H. VAN PREHN. Bengawanlaan 69.
8. J. KONING. Ruysdaelweg 8.
9. W. BOS OTTEN. Burg. Kühnweg 49.
10. E. REICHMANN. Stadhuisplein 6.

BATAVIA-C.

VRAAGT HET HUISHOUDTARIEF OP
PROEF. HET ZAL U BEVALLEN!

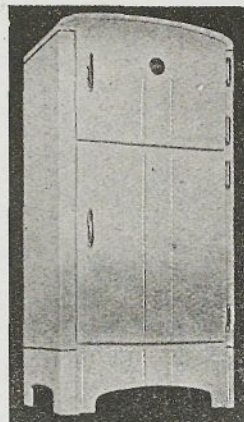
N.V. G.E.B.E.O.

COOLERATOR

IJSKASTEN

Dit zijn de met
IJS
gekoelde kasten waarin
Uw spijzen niet uitdrogen
of elkaars luchtjes overnemen.
HOE DAT KOMT?
Dat vindt U in het prospectus, dat U op aanvraag
gaarne wordt toegezonden.

VOORT-
DURENDE
CIRCULATIE
VAN LUCHT
MET CONSTANT VOCHTGEHALTE.

IJsfabriek „BANDOENG“

Kebon Sirih

Tel. 371

Neemt een abonnement op

PETODJO - IJS

5 kg per dag thuis bezorgd f 3,75 p. maand

EUROPEESCHE MODELLEN

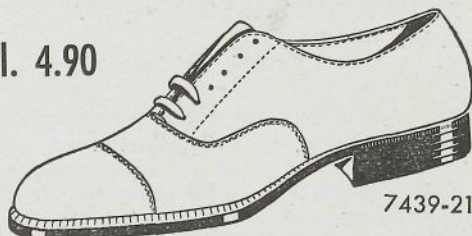
fl. 2.99

7837-00

Heeren lakschoenen van soepel leder
voor gezelschap- of dansavonden.

fl. 4.90

7439-21

Elegante heeren-molière, voorzien
van stevige zool en lederen hak.
Verkrijgbaar in bruin en zwart.

V
I
N
D
T

U

B
I
J

fl. 6.90

9639-32

Boxcalf heerenschoen, randgenaaid,
in bruin en zwart.

fl. 8.90

9929-09

Speciaal voor sport,
aangename pasvorm.

Rata

For Our English Readers

BANDOENG

The Garden city of The East

Bandoeng is a thoroughly up-to-date mountain city, the principal town of the Preanger, and is situated among more of the beauties of Java than any other city here. It is most attractively laid out with wide streets and imposing buildings, while the residences pride themselves on their gardens. It is connected with the outside world by road, rail and air. From Batavia it is reached by the four daily expresses known as the „Vlugge Vier” each taking about two and three quarters of an hour; by road it takes from three to four hours driving; the aeroplanes of the K. N. I. L. M. fly the distance in about three quarters of an hour. This flight offers two of the most delightful sights in the Netherlands Indies. First, if Bandoeng is left by the early morning plane, it is a gorgeous sight to watch the sun slowly creeping down the sides of the surrounding mountains, mostly vivid red in colour picked out in greens and yellows, and when seen from above this is a sight to delight an artist. Secondly, when circling the city prior to landing or just after taking off in the afternoon flight the parks and gardens present another mass of colour against the more drab background of the streets and buildings. It has been said that the Netherlands Indies is a land of colour, and seldom is this better realized than when viewing Bandoeng and its environs from the air. It is perfectly true that Bandoeng offers the visitor „the comfort of the West married to the romance of the East”.

Several Departments of the Government are situated in this city, which also houses the University School of Engineering and the Pasteur Institute. Here, too, is the world renowned Bandoeng Quinine Factory, whose life-saving pills are distributed throughout the length and breadth of the Orient. The raw material comes from the many cinchona estates in the hills around the city. The Netherlands Indies produces over 97% of the world's supply of this product.

Bandoeng is a city of gardens and parks, and sightseeing is a delight in such a pleasantly cool climate. The hotels are excellent and the Club hospitable to properly introduced visitors. As a shopping city Bandoeng is quite attractive.

Bandoeng is also particularly blessed in its environs. Lying, as described above, at the bottom of a cup surrounded on all sides by mountains, it is ringed with lovely little hill stations, to mention all of which by name would take too much space. Two which deserve special mention, however, are Dago, really a suburb built up continuously with Bandoeng but at a considerably higher level than the city proper (Bandoeng is about 2,100 ft. above sea level, Dago rises to about 3,000), and Lembang, a delightful little village half way up the Tangkoeban Prahoe volcano, renowned for its magnificent dahlias and other flowers. At Dago is a pleasant tea room on a terrace overlooking the city and it is a particularly pretty sight in the cool of the evening to watch the lights of Bandoeng flicker on one by one in the valley below. At Lembang are numerous villas and several good hotels, by no means unreasonable in price; in fact it is one of the least expensive mountain resorts lying near a large city (about twenty minutes from the centre of Bandoeng).

The best way to learn the real beauties of the surroundings of Bandoeng is to step in a motor car and ride, in any direction at all, out of the city along the excellent Preanger roads. Within a few minutes the visitor is in the midst of mountains, beside some lovely waterfall, confronted by chalk cliffs or granite rocks, with here and there mysterious caves. There are two trips that are unique, as far as is known, in the world, namely those to the craters of the Tangkoeban Prahoe, above Lembang, and to the crater field of the Papandayan. The road to the first passes Lembang and shortly afterwards begins to

limestone cliffs?

EEN KLEINE WENK: GEEFT STEEDS

EEN PRACTISCH GESCHENK.

N.V. G.E.B.E.O.

wind upwards along a tortuous toll road which ends in a parking place for cars actually on the brink of a crater some hundreds feet deep. The mountain boasts of three craters in all and paths lead to the others from the parking place. On a clear day the view is magnificent, but since he is on the top of a mountain, the visitor must not be disappointed if he finds himself actually in the clouds. The road to the Papandayan crater field is newer, but there is even more to interest the visitor at its end than there is at the Tangkoeban Prahoe. At the Papandayan are solfataras, mud craters bubbling and churning eternally, even a geyser or two, as well as the craters themselves which are reached from the parking place by a path of a hundred yards or so long.

Along other roads lies the Tjisaroea Waterfall. An excursion by car to the Kawah Poetih and the summit of the Patoeha (7300 ft.) is also to be recommended. From this summit which may be reached after a short walk, the Indian Ocean can be seen in clear weather. The road leads from Bandoeng via Soreang — Tjiwidej to Rantja Bolang and back via Rantja Bali to Lake Patengan. The total length of this trip there and back is about 79 miles or 127 Km. Another interesting motor trip is the circuit of Mount Malabar (78 miles or 125 Km.). The road runs by way of Patiet, Pengalengan and a little side trip to Tji-leuntja is possible.

ARCHITECTEN en BOUWBUREAU

H. B. BROOKMAN

Merdika 38. — Telf. 2370

Ontwerpen en uitvoeren.

One other thing remains to be seen before leaving Bandoeng: to wit the Bosscha Observatory near Lembang which houses the largest telescope in the southern hemisphere.

It must not be forgotten that we are describing not the trip of a single tourist who must hurry through Java in a few days, but the principal objects of interest in and around the various centres touched upon. Bandoeng cannot be „done” in a day, and the traveller whose time is limited must choose with care from the banquet of interest and beauty that is offered him. A programme for a single day in Bandoeng would be roughly as follows. Arrive in the afternoon (by train or car); take tea at Dago and watch the city light up. Spend the evening in the shopping streets. Early next morning take a trip to the Tangkoeban Prahoe (the mountain is less likely to be clouded in the very early morning). Return and stop off in Lembang for flowers and visit the Observatory (permit to be arranged for in advance). Drive through the lovely Bandoeng streets and lunch at the hotel.

MODERNE BIJOUX

met Granaat - Koraal - Opaal steenen.

GOEDE HORLOGES

merk Cyma - Standard & de Luxe;
ASTIN.

FIJNE GOUDEN en ZILVER WERKEN

ringen, armbanden, hangers etc.

GERO - ARTIKELEN

in grootste keuze.

JUWELIERS - HORLOGERS

G. EN J. DE LEEUW

BANDOENG BRAGAWEG 47a

HOTEL-CRAMER

ALLEEN Molenvliet G. 35 Telf. 2100. Welt.

Gelegen aan tram en spoor. Het aangewezen hotel voor cursisten. 5 Min. gaans van het cursusgebouw.

Dagprijzen vanaf f 3.50 per persoon, 2 Personen . . . f 6.50

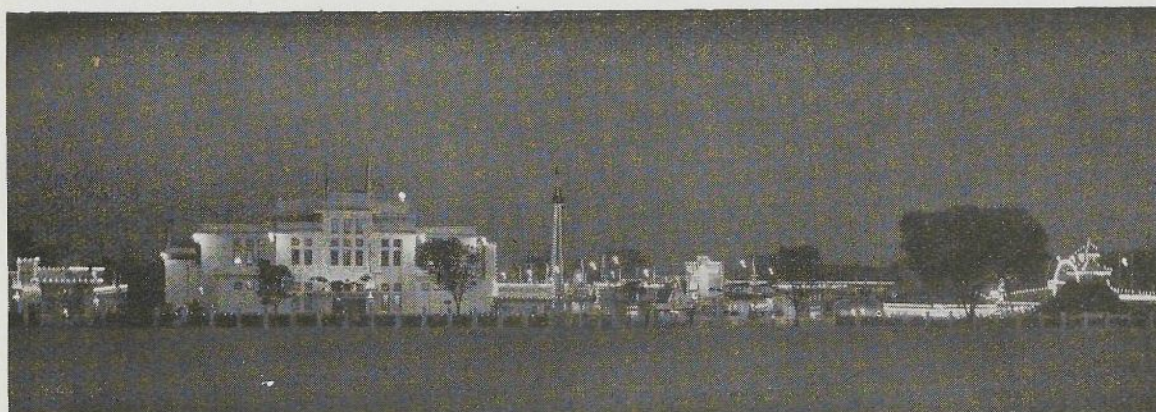
Maandkamers vanaf f 60.— p. pers., 2 Personen . . . f 95.—

Families ruime reductie.

Prima Keuken. — Elken dag Europ.- en Rijsttafel.

Beleefd aanbevelend G. KNUYSTING.

**Bezoekt gedurende de Vacantie de
JUBILEUM JAARBEURS te BANDOENG**

28 Juni - 15 Juli

INTERESSANTE INZENDINGEN EN TENTOONSTELLINGEN.

Voor Uwe Bloemstukken gaat
men naar.

„HET BLOEMENHUIS“

Merdika 26. — BANDOENG Telf 3.
Billijke prijzen. Privé service.

Vleeschhouwerij en Worstfabriek van

L. SCHRÖDER

Groote Lengkong 1A.

Bandoeng — Tel. No. 756 en 2774

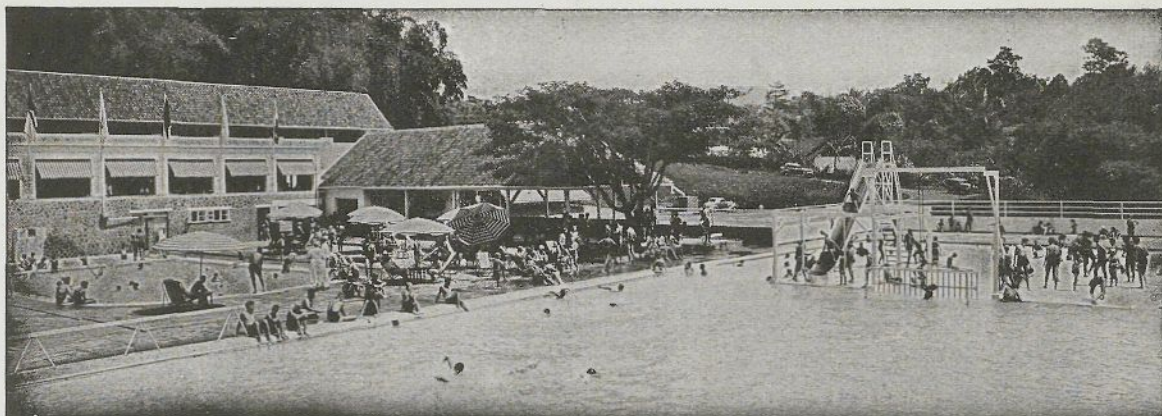
/// R I A ///

Je adres voor smaak-
volle bloemwerken

Telefoon 2326. — Tamblongweg 13.
BANDOENG.

**BESTE EN BILLIJKSTE
SERVICE STATION TE BANDOENG
REPARATIES
GRATIS LUCHT
AUTO LIFT
BENZINEPOMP DAG EN NACHT
GEOPEND.**

BADPLAATS TJIHAMPELAS BANDOENG.

HET EENIGE BAD TER PLAATSE MET **DOORLOOPENDE**
VERVERSCHING MET EIGEN BRONWATER.

STAAT ONDER REGELMATIGE CONTRÔLE VAN
DEN DIENST DER VOLKSGEZONDHEID.

HOTEL MATARAM

DJOCJA'S OUDSTE HOTEL

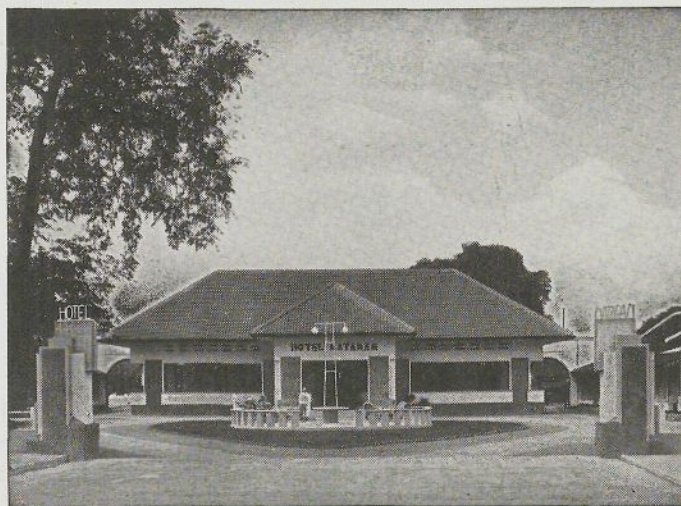
5 min. van het Station.

Meer dan veertig
jarige reputatie

Dagelijks Europ. en
alom bekende rijsttafel.

Geheel gerestaureerd;
kamers met eigen gemakken.

PRIJZEN:	1 pers. vanaf	f 4.50	—	f 7.—
	2 " "	f 8.—	—	f 13.—
Maandkamers:	1 " "	f 60.—	—	f 110.—
	2 " "	f 100.—	—	f 165.—

Lommerrijke tuin, oppervlakte p.m. 10.000 M²; 12 auto-garages.

Eigenaar-Beheerder **G. LEIPOLDT**
Oud Chefhofm. S. M. „Nederland“.

HYPOTHEKEN

DE N. V. DE EERSTE NED.
IND. SPAARKAS TE BAN-
DOENG HEEFT GELDEN
BESCHIKBAAR TEGEN ON-
DERPAND VAN WOON-
EN/OF WINKELHUIZEN OP
EIGENDOMSPERCEELEN
IN HOOFDPLAATSEN.
AANVRAGEN TE RICHTEN
AAN DE

N.V. „DENIS”

TE BANDOENG.

Heim & Co.

Effecten, Vaste Goederen

Millmij-gebouw

Tel. 124 en 125.

OPROEP.

HOTELS EN PENSIONS

„BANDOENG VOORUIT” beschikt over een register van hotels en Pensions in en om Bandoeng. De aanvragen zijn echter zoo talrijk en veelzijdig, dat dit systeem uitbreiding behoeft.

In verband met de komende vacaties richten wij daarom een oproep:

- a. tot de hotel- en pensionhouders zelf, om zich met ons in verbinding te stellen onder opgave van referenties.
- b. tot onze leden met het verzoek ons adressen van hotels en pensions op te geven, waar zij wel eens hebben gelogeerd en welke zij speciaal kunnen aanbevelen.
- c. eveneens vernemen wij gaarne, of wij Uw naam als referentie mogen opgeven aan adspirant aanvragers.

Voor deze medewerking in het belang van het vreemdelingen-verkeer bij voorbaat onzen dank.

„BANDOENG VOORUIT”

DAGOWEG 26

Kunsthandel: Midden-Java

Steeds het beste op het gebied van

Inheemsche Kunst

als

Djocja zilverwerken

Djepara houtsnijwerk

Leerwerk

Weefsels

Antiek etc. etc.

”MOOI BANDOENG”

HELP DAARAAN MEDE.
VERFRAAI UW TUIN
MET ZADEN V. D.

ZEEUWSCHE-ZAADHANDEL

HUYGENSWEG - TELF. 1831 - BANDOENG

VERFRAAI UW TUIN

MET DE ZADEN

V. D.

ZEEUWSCHE-ZAADHANDEL

HUYGENSWEG - TELF. 1831 - BANDOENG

AGENTE

BLOEM. MAG. LOTUS BRAGA

Auto- en wegenkaart van Java

In 3 deelen op linnen geplakt met uit-
gebreide afstandstabellen. Compleet
in etui f 1.50

Boekhandel VORKINK
Bandoeng

VOOR BETERE
INSIGNES, CLICHÉS
& **STEMPELS**
NAAR
Clichéfabriek „FA POENG”
GR. POSTWEG W. 81 TEL. 798 — BD.

Voor medicijnen gaat men naar de

Bandoengsche Apotheek

Gr. Postweg O. 9 — Tel. 668 - 669

AARDEWERK in Kunstglazuur
Vruchten- en Bonbonschalen enz.

E. THEIN — Naripan 28.
Bandoeng — Tel. 1879

Bloemstukken nodig?

Ga naar

„DE BONTE RUIKER”
Goentoerlaan 30 — Tel. 1298

DJOKJASCHE KUNSTHANDEL

TAMBLONGWEG 17

— TELEFOON 1860

Het OUDSTE en BESTE adres voor FIJN Koper, Leer, Katoen- en Zijden
Batik. Zilver-, Goud-, Schildpad-, Tin- en Houtsnijwerk.

Tevens artikelen van de firma A. C. BUISSON — Uitsluitend handarbeid.

GLASHANDEL

A. N. I. G. G. I.

Bantjeuj - Bandoeng - Tel. 1351

HET OUDSTE EN
BEKENDSTE ADRES
TER PLAATSE.

Autoverhuurderij „DE HOOP”

Tel. No. 1833, — IJkweg 10

Uitsluitend nieuwe auto's

Leverancier van huurauto's aan diverse
Overheidsdiensten.

Thans gaat een ieder voor :

STENO & TYPEN
naar

Instituut Hasil

Bandoeng — Tasikmalaja — Madjalaja
Gr. Lengkong 154 — Stationsweg 30a — Taloen

TEGELS
Bandoeng. tel. 808

„**IRIS**”

WASCHBARE KLEEDING

Tropicals - Palm-Beach

==

AVONDKLEEDING

in zwart en midnight-blue

==

EUROPEESCHE UITRUSTINGEN

==

Aug. Savelkoul

BANDOENG.

SCHOENMAKERIJ S. BOONSTRA

Oosteindeweg 29.

Oudste en billijkste adres ter plaatse, voor maat en reparatie-werk. Walram rubber tips voor dames en heeren. Binnen 12 uur klaar, halen en brengen gratis.

Telefoon 1099 — Bragaweg 61
Bandoeng

SALON DE COIFFURE MAISON SMIT

Specialisten
Permanent-wave

Manicure
Epileeren

Water-wave
MASSAGE

MINERAALWATERFABRIEK

N O V A

OOSTEINDE 57
TELEFOON 1210

CONCORDIA - CUP, EEN VER-
FRISCHENDE - WIJNDRANK !!

TJIANG TJOAN HAN TOEKANG GIGI

Maarschalklaan 11
Bandoeng. (Java)

Autoverhuurderij PREANGER

Tel. 1616 — Bandoeng

Tusschen G. E. B. E. O.-Factory
Goede chauffeurs, billijke prijzen
Coulante bediening

Maakt Uw „Home“ gezellig met onze lampen, zoowel moderne, als antieke stijl.

Grootste keuze-Concurrerende prijzen.
HET LAMPENHUIS „BRAGA“
Braga 20 — Tel. 998

HOTEL-PENSION VAN RHIJN

Oude Hospitaalweg 32
Bandoeng — Tel. 2660.

Huis van den eersten rang,
gelegen in 't Centrum der stad.

HOTEL SUMATRA

Kebon Djati 6/8 v/b Station,
Telefoon 274 — Bandoeng.

Billijke prijzen
Europeesch beheer — Uitstekende tafel.

HOTEL „SCHOMPER“

Naripan 11 - Bandoeng - Tel. No. 3100 - 1489

GERENOMMEERDE KEUKEN
UITSTEKENDE SERVICE
COMFORTABELE KAMERS.

Daglogies vanaf f 5,--

Bij verblijf van 14 dagen 10% korting.
Bij langer verblijf speciale prijzen.

PENSION „WELGELEGEN“

BURG. KÜHRWEG 5 — TEL. 632

1ste Rangs Eur. Pension
Billijke prijzen. Uitstekende tafel.
Centraal gelegen. Tennisbaan.
MAAND- EN DAGKAMERS.

N. V. HOTEL METROPOLE

Kepatihan No. 12A — Telefoon 172

Erkend één der beste en goedkoopste familiepensjons.
Gunstig gelegen in centrum bij Postkantoor, Gouvernements-Bureaux, Bankinstellingen, Sociëteiten en Winkels. Beleefd aanbevelend, de Directrice.

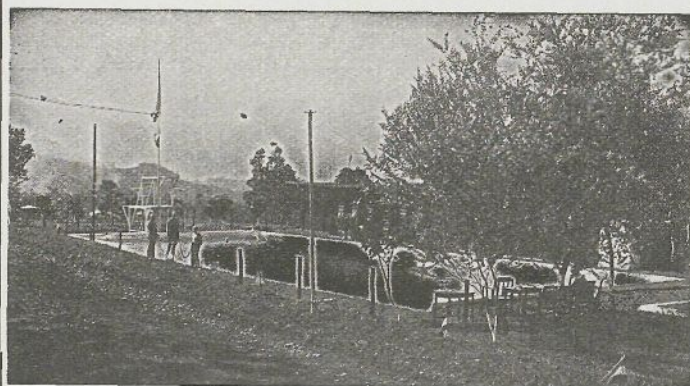
EN LUNCHEN BIJ:

SHANGHAI DREAM

„Het meest exclusieve restaurant“
BRAGA 64, — BANDOENG.

Wanneer gij naar Europa vertrekt
eerst naar T.N.K. Handwerk cursus.

Groote Postweg Oost 92.
Voor Uwe winterkleeding.

Hotel Tangkoeban Prahoe

Lembang K.M. 21 — Telefoon 24

20.000 M² eigen dennenbosch
2 tennisbanen — zwembad met
eigen kristalhelder bronwater.

Garages.

Gelegen in de onmiddellijke nabijheid
der kraters.
Vraagt offerte.

N. V. Levensverzekering-Maatschappij

„ONS BELANG“

Lage premien. Met aandeel in de Winst
— KANTOOR VOOR INDIË —

Javastraat 1 - BANDOENG - Tel. 651

VACANT

Inhoud Jaargang 1937.

A.

Algemeene Vergadering. Oproep

Mei blz. 130.

B.

Bandoeng Vooruit en zijn nieuw kantoor
Bezienswaardigheden van Bandoeng en Omstreken

Januari blz. 85.
Jan. blz. 92; Febr. blz. 104; Maart blz. 116; April blz. 128; Mei blz. 140; Juni blz. 151; Juli blz. 16; Aug. blz. 28; Sept. blz. 40; Oct. blz. 52; November blz. 1.

Bandoengsche Hoogvlakte als meer in den Praehistorischen tijd
Bandoeng's bevolking (mededeelingen)
Bandoeng geurt in den nacht
Bestuursvergadering
Balans per 31 December 1936
Buizenpad
Boomvarens
„Bandoeng” in den goeden „tempo doeloe”
Bandoeng-Club „Bandoengsche voorkomendheid”
Bandoengsch Zoölogisch Park (plattegrond)
Blik in de toekomst. Een

Februari blz. 97.
April „ 125.
Mei „ 133.
Mei „ 138.
Juni „ 146.
Juni „ 147. Aug. blz. 27.
Juli „ 12.
October „ 43.
„ „ 51.
November „ 9.
„ „ 14.

C.

Causerie over orienteeren 1 en 2

Jan. blz. 87; Febr. blz. 100.

D.

Dajaks in Bandoeng

September blz. 37.

E.

Excursie der Ned. Ind. Nat. Hist. Vereeniging
Eeregast. Een
Emelia Earhart
Evenement van dit Seizoen. Het

Maart blz. 109.
Augustus blz. 18.
„ „ 26.
October „ 42.

F.

Foto-wedstrijd

Febr. blz. 101; Maart blz. 115; April blz. 126; Mei blz. 139; Juni blz. 149; Sept. blz. 39.

G.

Geologie van de Bandoengsche hoogvlakte
Gasten
Grevillea
Gids voor Bandoeng en Omstreken (mededeelingen)

April blz. 118.
„ „ 125.
Juli blz. 6.
Juli blz. 15.

H.

Hollandsche bezoekers in Bandoeng (mededeelingen)

Augustus blz. 27.

I.

In het jaar 1956
Indrukken van een Straits-Journalist
Iets uit de Geschiedenis
Informaties

Juli blz. 3.
Augustus blz. 23.
November blz. 3.
November blz. 13.

J.

Juliana-boom op de Aloon-Aloon te Bandoeng
Javanische Tänze
Jaarverslag. Het
Jaarbeurs (mededeelingen)

Januari blz. 83.
Mei blz. 131.
Juni blz. 145.
Juli blz. 14.

K.

Ketjoeboeng. De
Klenteng. De

Februari blz. 95.
April blz. 123.

K.	Kawah Kamodjan en het Engelsche Park. Naar de (excursies).	Juni blz. 9.
L.	Liefhebbers van watersport. Voor	Juli blz. 16.
M.	Mysterie-foto No. 1. Onze " " " 2. " " " " 3. " " " " 4. " " " " 5. " Maandjournaal. Ons Modern City in the Tropics provides visitor with surprises	Februari blz. 5. Maart " 5. April " 14. Mei " 11. Juni " 12. Mei " 13. November blz. 20.
N.	Nieuwe autoweg naar de Kawah Kamodjan. Een	Juli blz. 11.
O.	Ochtendwandeling	September blz. 10.
P.	Prinses Beatrix Monument	Mei blz. 8.
R.	Radio-Station op den Malabar. Naar het (uitnoodiging voor onze B.V.-tochten) „Resmi Tingal” Reizen Reclamewaarde van advertentie in „Mooi-Bandoeng”. De	Maart blz. 13. Juni " 13. Juli " 7. Juli " 18.
S.	Suggesties. Enkele Stadsbelangen 1, 2 en 3 Soendaneezen 1, 2, 3, 4, en 5 Siteo Lembang. Tocht naar (uitnoodiging voor onze eerste B.V. tochten)	Januari blz. 7. Maart blz. 4; April blz. 6; en Augustus blz. 7. April blz. 15; Juni blz. 10; Augustus blz. 9; Sept. blz. 6 en November blz. 8. Februari blz. 9.
T.	Tjipoenagara en Gegersoenten. Naar (excursies) Tips voor tippelaars Tangkoeban Prahoe-Boerangrang in regentijd	Juni blz. 9. Juli blz. 6. September blz. 4.
U.	Uit een brief van een Singaporeaan, die door Java reist	September blz. 11.
V.	Verlof en met Pensioen. Met Vorstelijke gift voor ons Kamodjanweg-Fonds. Een Vacantie in de bergen Vacantie Verlof in Holland of: Bandoeng is zoo kwaad nog niet Verlof in Europa. Met (of: Holland is ook niet alles) Verkeers-bordjes (suggesties)	April blz. 7. Mei blz. 6. Mei " 9. Juli " 6. October blz. 10. November blz. 17. December blz. 24.
W.	Waardeering uit Nederland! Prof. Dr. A. NEYTZELL de WILDE	Februari blz. 11.
Z.	Zonsopgang op de Gedeh. Een „Zevenbergen” Zuid. Naar de	April blz. 12. " " 16. November blz. 14.

WONEN TE BANDOENG

beteekent een combinatie van de voordeelen van het wonen in een groote stad en het wonen in een aan natuurschoon rijke streek.

**De ideale woonvorm:
het ééngesinshuis met
eigen tuin, is te Ban-
doeng voor iedere beurs
bereikbaar.**

De Gemeente Bandoeng heeft gunstig gelegen **BOUWTERREINEN**, tegen billijken prijs te koop.

Inlichtingen verstrekt het

**GEMEENTELIJK
GRONDBEDRIJF**

ATJEHSTRAAT

TELEFOON 454 TOESTEL 18

W. ANTHONJUSZ

Architect - aannemer

LOMBOKSTR. 11A - TEL. 2143

Alvorens, tot bouwen over te gaan wende men zich eerst tot :

LIM A GOH

het oudste Aannemersbureau ter plaatse.

Meest moderne ontwerpen en solide bouw.

Diverse dankbetuigingen ter inzage.

Chineesche Voorstraat No. 12. Telefoon

No. 2449

— Bandoeng.

F. J. DE GRAAF

NARIPAN 78

- TELEFOON 280

Algemeen Administratie

en

Crediet-Kantoor

Spaar- en Depositokas

Bouw- en Woningbureau

Assurantiën en Hypotheken

•

Huizenbeheer

•

Commissionnairs in Onroe-

rende Goederen en Effecten

•

Hypotheekbezorgers.

Over de geheele
wereld rijden
meer mensen
op Goodyear banden
dan op eenig ander
Fabrikaat

GOODYEAR
FABRIEK TE BUITENZORG